

Wyrok z dnia 26 listopada 1997 r.

II UKN 350/97

Jeżeli pracownik nie kwestionował rozwiązania z nim stosunku pracy w trybie art. 53 KP, to nie może skutecznie domagać się w sprawie o wcześniejszą emeryturę ustalenia, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn określonych w art. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

Przewodniczący SSN: Barbara Wagner, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Teresa Romer.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 1997 r. sprawy z wniosku Mariana M. przeciwko [...] Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w K. o prawo do wcześniejszej emerytury, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 9 grudnia 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 1996 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach oddalił odwołanie ubezpieczonego Mariana M. od decyzji [...] Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w K. odmawiającej przyznania mu wcześniejszej emerytury. Sąd Wojewódzki uznał, że ubezpieczony nie legitymuje się ani 40-letnim okresem zatrudnienia, ani też nie rozwiązano z nim umowy o pracę z przyczyn ekonomicznych, zaś każda z tych przesłanek wymagana jest dla nabycia prawa do wcześniejszej emerytury kolejowej.

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 9 grudnia 1996 r. oddalił ape-

lację ubezpieczonego od powyższego wyroku, dzielając stanowisko zajęte przez Sąd I instancji.

Kasacja od wyroku Sądu Apelacyjnego zarzuca obrazę prawa materialnego - art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 23, poz. 99 ze zm.) oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

W odpowiedzi na kasację [...] DOKP wносиła o jej oddalenie uzasadniając, iż ubezpieczony nie spełnia warunków do nabycia wcześniejszej emerytury, ponieważ stosunek pracy z nim nie został rozwiązany z przyczyn ekonomicznych leżących po stronie zakładu pracy.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja okazała się bezzasadna. W aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się adresowane do niego pismo z dnia 30 października 1995 r., zawierające oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia z powodu niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 1 rok, tj. od dnia 22 listopada 1994 r. Pismo zawiera stosowne pouczenie o trybie odwoławczym. Z dalszej części akt wynika, między innymi z pisma ubezpieczonego z dnia 30 października 1995 r. adresowanego do [...] DOKP, iż wnosi o przyznanie renty inwalidzkiej z powodu zaliczenia do trzeciej grupy inwalidów i zwolnienia z pracy oraz że renta taka została mu decyzją z dnia 23 listopada 1995 r. przyznana. Jednocześnie brak jest w materiale dowodowym przesłanek do przyjęcia, iż ubezpieczony kwestionował sposób rozwiązania stosunku pracy i jego przyczynę.

W tym stanie rzeczy należy dojść do przekonania, że Sądy obu instancji trafnie uznały, że ubezpieczony nie spełnia warunków do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27), bowiem przepis ten, niezależnie od legitymowania się okresem 40 lat zatrudnienia

(przez mężczyznę), wymaga, aby stosunek pracy z pracownikiem rozwiązany został w warunkach, o jakich mowa w art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z 28 grudnia 1989 r. - czyli z przyczyn ekonomicznych leżących po stronie zakładu pracy.

W świetle wyżej wskazanych dowodów, którymi Sądy obu instancji dysponowały, ubezpieczony nie został zwolniony z pracy wskutek tzw. redukcji etatów, lecz z powodu wyczerpania zasiłków chorobowych i okoliczność ta nie może być zmieniona przez wydane na prośbę ubezpieczonego zaświadczenia pracodawcy z dnia 15 stycznia i 12 kwietnia 1996 r. Należy bowiem mieć na uwadze, że wyczerpanie zasiłków chorobowych stwarza zakładowi pracy tylko możliwość rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia bez winy pracownika (art. 53 § 1 KP), nie nakłada natomiast na pracodawcę takiego obowiązku, przeto - niezależnie od wyczerpania zasiłków - ubezpieczony mógł pozostać w zatrudnieniu, a następnie - mógłby zostać zwolniony wskutek redukcji zatrudnienia, co rodziłoby po stronie pracodawcy obowiązek wypłaty stosownej odprawy pieniężnej. Skoro zakład pracy wybrał inny sposób rozwiązania stosunku pracy, brak jest podstaw do przypisywania mu innych intencji oraz nadawania znaczenia prawnego pismom wydanym na prośbę ubezpieczonego na użytek jego starań o wcześniejszą emeryturę. Raz zastosowany sposób rozwiązania stosunku pracy, który w stosownym terminie i trybie nie został zakwestionowany przez pracownika, nie może być następnie zmieniony w celu uzyskania innego świadczenia - w tym przypadku wcześniejszej emerytury. Brak zaś przesłanki w postaci rozwiązania stosunku pracy przez zakład z powodu zmniejszenia zatrudnienia (art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r.), czyni bezprzedmiotowym roszczenie ubezpieczonego o wcześniejszą emeryturę niezależnie od wykazania 40-letniego zatrudnienia, bowiem nawet udowodnienie tego okresu nie uczyni tego roszczenia uzasadnionym. Tym samym tracą na znaczeniu rozważania dotyczące stosowania art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin w związku z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104 poz. 450 ze zm.), zaś zarzuty kasacji są w tym względzie bezzasadne.

Jakkolwiek zatem motywy zaskarżonego wyroku koncentrują się głównie na braku przesłanek do wcześniejszej emerytury z art. 6 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu

emerytalnym pracowników kolejowych, to mając na względzie iż Sąd Apelacyjny przejął ustalenie Sądu I instancji odnośnie przyczyny rozwiązania z Marianem M. stosunku pracy - Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, zaś kasacja nie znajduje usprawiedliwionych podstaw - i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====